

Status for borgernær teknologianvendelse og digitalisering på Social- og Sundhedsområdet i Varde Kommune

Baggrund

Forvaltningen udarbejdede i 2014 en strategi for Velfærdsteknologi 2014-2017 (dokument nr. 32658-14) som blev godkendt i Udvalget for Social og Sundhed,

Strategien tog afsæt i, at velfærdsteknologi skulle opfylde mindst ét af tre potentialer:

- Forøgelse af livskvaliteten for borgeren
- Styrkelse af personalets arbejdsmiljø, samt
- Større effektivitet og fleksibilitet i arbejdstilrettelæggelsen

Dette notat er en overordnet opgørelse af de teknologier der er afprøvet og implementeret i organisationen, hvor der vurderes i hvilket omfang disse opfylder et eller flere af ovenstående potentialer.

KL har i perioden 2014 til i dag, med afsæt i konkrete delaftaler i økonomiaftalen med regeringen og på baggrund af indberettede oplysninger fra den enkelte kommune, lavet statusmålinger på implementering, anvendelse og gevinstrealisering af konkrete teknologier. Det er vigtigt at anføre, at disse opgørelser har været endog rigtig svære at kvantificere, og at resultaterne derfor er behæftet med stor usikkerhed. KL's årlige opgørelser for Varde Kommune er vedlagt.

Strategiske overvejelser

Afprøvning, anskaffelse og implementering af borgernære teknologier og digitale værktøjer har primært taget afsæt i en eller flere af nedenstående parametre:

- Borgeren skal kunne forstå og acceptere teknologien, og føle sig tryk ved anvendelsen
- Det skal være relevant for borgerens aktuelle status og muligheder for rehabilitering
- Det skal være sikkert og forståeligt for medarbejderen
- Organisationens/virksomhedens skal opnå mulighed for bedre ressourceudnyttelse og større fleksibilitet i arbejdstilrettelæggelsen

Det har herudover været et mål for afdelingen, at borgernære teknologier i så høj grad som muligt efterspørges, indkøbes og implementeres af den enkelte virksomhed, med afsæt i, at ejerskab, relevans og implementeringsgrad hermed bliver optimalt. Erfaringen viser, at centralt forankrede beslutninger og indkøb kun i begrænset omfang giver realiserbare gevinster, og særligt når dette sammenkædes med en overordnet indhentning af en økonomisk gevinst. Det betyder samtidig, at der fra centralt hold skal være styr på sikkerhed, standardisering, leverandørhåndtering og relevante integrationer til tværorganisatoriske og/eller fællesoffentlige løsninger.

Udover at håndtere et broget marked kendetegnet ved meget optimistiske business cases, er det afgørende at ledere og medarbejdere i driften udvikler og vedligeholder generelle digitale

kompetencer, samtidig som afdelingen har den fornødne centrale kompetence og kapacitet til at understøtte behovet for udvikling og support af digitalisering og borgernær teknologi, hvad enten det handler om arbejdsgange, organisering eller teknologianvendelse.

Dette kræver en målrettet indsats i forhold til kompetenceudvikling, information, videndeling, teknisk support og vejledning ude i de enkelte virksomheder. Med den nuværende bemanning er dette en flaskehals som i et vist omfang begrænser udbredelsestakten af værdiskabende løsninger.

Udviklingen af de digitale tjenester og værktøjer indeholder i stigende omfang integrationer til velfærdsteknologiske platforme og produkter. Denne udvikling hilses med glæde, da det i højere grad sikrer sammenhæng for såvel borgerne som medarbejderne. Omvendt kræver det skarpe kompetencer når løsningerne anskaffes, implementeres og anvendes.

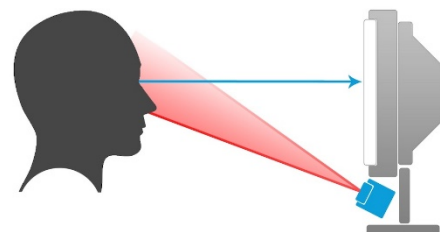
Der er et stigende fokus på sundhedssektorens produktion af, adgang til og deling af data. I kommunerne er der generelt en udfordring at understøtte en meningsfuld og værdiskabende dataudveksling på tværs af digitale løsninger og platforme i og udenfor organisationen, samtidig som der er et skarpt fokus på sikkerheden omkring håndtering af data. Det forventes, at det aktuelle landsdækkende program for etablering af hjemmemonitorering af KOL-borgere vil bane vejen for bedre integrationer og dermed skabe et endnu bedre datagrundlag der kan styrke planlægning, overblik og beslutninger på sundheds- og socialområdet i Varde Kommune.

Samarbejdet med it-afdelingen er en flaskehals både kompetence- og kapacitetsmæssigt, men der er klart sket forbedringer indenfor det sidste halve år, bl.a. fordi der nu er etableret faste, uformelle møder mellem virksomhederne, it-afdelingen og centrale aktører i afdelingen. Dette medfører en større opmærksomhed hos it-afdelingen i forhold til at forstå og understøtte de særlige udfordringer der er knyttet til digitalisering på social- og sundhedsområdet. Afdelingen efterspørger dog stadig, at den i højere grad involveres/høres når it-afdelingen sætter sig i spidsen for strategiske valg af platforme for it-infrastruktur og teknologiske devices til medarbejderne.

Status

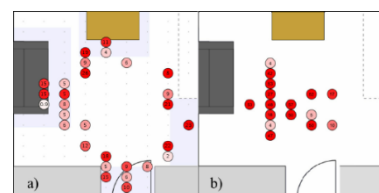
Der er grund til at fremhæve nogle af de tiltag der både har hjulpet borgerne, og har givet afdelingen vigtig læring og realiserbare gevinster.

- Et komplekst teknologisk setup har givet en beboer med lock-in syndrom efter en erhvervet hjerneskade mulighed for at udtrykke sig og føre et nogenlunde selvstændigt liv. Borgeren har, ved teknologiernes hjælp, bl.a. skrevet en bog, holdt en række foredrag samt deltaget i møder med borgere og undervisning af fagpersonale. Opgaverne omkring valg og implementering af teknologierne er fuldt ud gennemført af ledelse og medarbejdere på Lunden i samarbejde med den aktuelle borger.

Det skal bemærkes i denne sammenhæng, at Varde Kommune har et meget godt og produktivt samarbejde med Esbjerg Kommune om at trække på deres specialister ift. hjælpemidler til syn-, høre- og kommunikationsområdet.

- Implementering af sensorgulve på plejecentrene i Tirstrup og Ansager har, udover de lokale gevinster i form af øget tryghed og fleksibilitet, banet vejen for en positiv og konstruktiv modtagelse af teknologiske løsninger i bred forstand og i hele organisationen. Det betyder at frontpersonalet og deres nærmeste ledere generelt opfatter sig selv som nogen der både kan og vil det med teknologi.

- Center for Sundhedsfremme har stået i spidsen for projektet ”Digitalt Sundhedscenter”, som har givet kommunen værdifuld erfaring og resultater med at anvende digitale platforme bredt til at nå ud til og motivere borgere i kommunen. Et vigtigt element heri er anvendelsen af digitale kommunikationsplatforme til kompetenceudvikling af og information til borgerne.

- I Socialpsykiatrien er de i gang med at tage skærmbesøg i anvendelse. Skærmbesøgene er som udgangspunkt et supplement til de nuværende kommunikations- og mødeformer, men ser ud til at have nogle særlige potentialer der både imødekommer borgernes behov for privatsfære, pædagogikkens ønske om effektiv kommunikation om daglige udfordringer, samt en bedre ressourceudnyttelse for organisationen.

- Etablering af et showroom for velfærdsteknologi, hvor der, med fokus på de borgere kommunen ikke endnu leverer ydelser til, gives lødig og spændende information om teknologiske muligheder i eget hjem. Herudover giver showroomet mulighed for, at frontpersonale og visitatorer kan tage borgerne ved hånden og vise dem et bredt udvalg af relevant og moderne teknologi.

- Trænings- og rehabiliteringsområdet har altid været spydspidser for teknologianvendelse, og tager løbende nye teknologier ind til afprøvning og anskaffelse – både målrettet det enkelte borger, og til generel anvendelse. Resultatet er bedre træning, større motivation og bedre ressourceudnyttelse. Som teknologiske frontløbere er de uvurderlige rollemodeller for frontpersonalet.

- På Krogen 5 i Samstyrken har de i lang tid anvendt iPads til borgerne, hvor borgerne via målrettede og overskuelige værktøjer får diskret hjælp til hverdagens behov for struktur, kommunikation og instruktion. Resultatet er, at borgerne oplever større egenmestring, bedre social inklusion og en oplevelse af ligeværd i samfundet. Samtidig har den teknologiforståelse der følger med anvendelsen, sænket barriererne for andre digitale og teknologiske muligheder.

- Afdelingen har i længere tid tildelt vaske-/tørretoiletter til de borgere der med dette hjælpemiddel er blevet helt selvhjulpne i forbindelse med toiletbesøg. Efter at der er installeret prøvetoiletter på udvalgte steder rundt omkring i kommunens store geografi, er det nu nemmere for visitatorer, trænende terapeuter og plejepersonale at undersøge om der kan være et godt match mellem borgerens behov og færdigheder på den ene side, og teknologien på den anden. Resultatet er en generelt stor tilfredshed hos de borgere der får muligheden, og en bedre ressourceudnyttelse i organisationen.

På de næste sider vises en systematisk opgørelse af forskellige teknologityper – ikke alle er specificeret som produkter, da det dels handler om et bredt sortiment der sikrer det nødvendige match med borgerens behov, og at der dels sker en løbende udskiftning fordi teknologierne udvikler sig hurtigt.

Status for afprøvning og implementering af velfærdsteknologier i Varde Kommune pr. 1/5-2018:

<u>Teknologier/værktøjer</u>		<u>Status og gevinster</u>		
Teknologitype	Produkt/løsning	Ældreområdet	Sundhed og Rehabilitering	Social og Handicap
Digitale værktøjer rettet mod organisationen/ medarbejderne	KMD Nexus og KMD Vagtplan: Fælles tværoranistoriske platforme til dokumentation, videndeling og planlægning, samt kommunikation med interne og eksterne interessenter	Sikrer standardisering, vidensdeling, sikkerhed og lovmedholdelighed	Sikrer standardisering, vidensdeling, sikkerhed og lovmedholdelighed	Sikrer standardisering, vidensdeling, sikkerhed og lovmedholdelighed
	Pallas Informatik: Tidlig Opsporing. Platform til hurtige og præcise observationer af ændringer hos borgerne.	Løsningen er under implementering. Skal forebygge indlæggelser og forringelser i borgerens livskvalitet.		
	Apps til information og vidensdeling	Hurtig adgang til præcis og relevant viden om fx kroniske sygdomme skaber tryghed hos frontpersonalet, og frigør ressourcer hos interne fageksperter		
Digitale værktøjer rettet mod borgerne	Apps til struktur og planlægning	Skaber fleksibilitet og frigør medarbejdertid for borgere med demens og deres pårørende.		Skaber fleksibilitet og frigør medarbejdertid for borgere med medfødt handicap eller erhvervet hjerneskade.
	Apps til kommunikation og social støtte			Skaber fleksibilitet og frigør medarbejdertid for borgere med medfødt handicap eller erhvervet hjerneskade.
	Apps til understøttelse af træningsopgaver og motivation hos borgerne		Styrker kvalitet og målopfyldelse, og skaber fleksibilitet i opgavevaretagelsen.	

	Skærmbesøg (videosamtaler med borgerne og/eller eksterne fagpersoner)	Styrker muligheden for ekstern bistand fra regionale kompetencer (fx Gerontopsykiatrisk afdeling). Skaber større fleksibilitet, styrker kompetencerne, øger kvalitet og frigør ressourcer.		Supplerer fysiske møder og telefonopkald med borgere der har brug for støtte. Frigør medarbejderressourcer, reducerer vejtid og øger kvaliteten af støtten.
	Web-baserede borgerkanaler (webinærer mv.): Understøtter og styrker det forebyggende arbejde fx ved rygestop, diabetes, hjerte-/lungesygge, vægttab osv.	Forhindrer eller udskyder behov for anden kommunal indsats.	Forhindrer eller udskyder behov for anden kommunal indsats.	
	Fællesoffentlig platform til monitorering af KOL-borgere (under udvikling)	Skal skabe større tryghed hos borgeren, forebygge indlæggelser, og frigive ressourcer til fysiske besøg.		
Trænings- og løfteteknologier	Diverse responsive teknologier (fornyes og/eller udskiftes løbende)	Styrker kvalitet og målopfyldelse, og skaber fleksibilitet i opgavevaretagelsen.	Styrker kvalitet og målopfyldelse, og skaber fleksibilitet i opgavevaretagelsen.	Styrker kvalitet og målopfyldelse, og skaber fleksibilitet i opgavevaretagelsen.
	APV-hjælpemidler i bred forstand (lifte, sengevendere, badestole mv.)	Forebygger arbejdsskader. Skaber fleksibilitet i opgavevaretagelsen, og frigør ressourcer (fra 2 til 1).		
Sikkerheds- og sensorteknologier	Intelligente låsesystemer: Forhindrer utilsigtet adgang til borgernes boliger på demensplejecentre.	Frigør ressourcer til forebyggelse og håndtering af konflikter og frustrationer.		
	Monitorering af borgernes adfærd: Sensorer (fx indbygget i gulve eller monteret på vægge).	Skaber tryghed for borgeren ved fald eller utilsigtet udgang fra bolig. Styrker arbejdsmiljøet og giver større fleksibilitet i opgavevaretagelsen.		
	GPS-løsninger: Sikrer aktuel viden	Skaber tryghed for borgeren ved		

	og evt. advisering ved utilsigtet udgang fra bolig.	utilsigtet udgang fra bolig. Styrker arbejdsmiljøet og giver større fleksibilitet i opgavevaretagelsen. Forebygger akutte nødsituationer og evt. deraf følgende indlæggelse.		
Personlige, teknologiske hjælpemidler	Vaske-/tørretoiletter (pt. ca 50 toiletter installeret ved borgere i kommunen, samt 9 prøvetoiletter geografisk fordelt over hele kommunen)	Fastholder borgerens værdighed. Forbedrer hygiejne og forebygger urinvejsinfektioner hos borgeren. Kan gøre borgeren i stand til at klare toiletbesøg uden hjælp i længere tid. Udvikler eller fastholder borgerens egenmestring. Skaber større fleksibilitet i opgavevaretagelsen.		Fastholder borgerens værdighed. Forbedrer hygiejne og forebygger urinvejsinfektioner hos borgeren. Kan gøre borgeren i stand til at klare toiletbesøg uden hjælp i længere tid. Udvikler eller fastholder borgerens egenmestring. Skaber større fleksibilitet i opgavevaretagelsen.
	Spiserobotter og spisehjælpemidler (både elektroniske og mekaniske)	Fastholder borgerens værdighed. Kan gøre borgeren i stand til at klare måltider uden hjælp i længere tid. Udvikler eller fastholder borgerens egenmestring. Skaber større fleksibilitet i opgavevaretagelsen.		Fastholder borgerens værdighed. Kan gøre borgeren i stand til at klare måltider uden hjælp i længere tid. Udvikler eller fastholder borgerens egenmestring. Skaber større fleksibilitet i opgavevaretagelsen.
	Talegenkendelsessystem til styring af installationer i borgerens bolig	Fastholder borgerens værdighed. Udvikler eller fastholder borgerens egenmestring. Skaber større fleksibilitet i opgavevaretagelsen. Kan gøre borgeren i stand til at bo for sig selv, i stedet for på et plejecenter.		Fastholder borgerens værdighed. Udvikler eller fastholder borgerens egenmestring. Skaber større fleksibilitet i opgavevaretagelsen. Kan gøre borgeren i stand til at bo for sig selv, i stedet for på en institution.

